

Några reflektioner om S. S. R. i allmänhet och Spelmansåret 1967 i synnerhet

SPELMANSÅRET 1967, medlems- och informationsblad för S. S. R., har distribuerats till medlemmarna i Södermanlands Spelmansförbund. Det gäller nu att ta nya tag med inventering och inspelning av folkmusik. Inventering och uppteckning har vi i Sörmland metodiskt länge arbetat med, vilket framgår av min korta resumé av min föreläsning i Flen 2/12 1967. Spelmansåret 1967 skriver ordagrant: »Betr. inventeringen av förefintligt folkmusikaliskt material torde förbunden, i samverkan med Riksförbundet, anförtros det grundläggande och lokalt betonade arbetet». Vem skulle sköta om det jobbet bättre än det enskilda förbundet? Men *varför* är det nödvändigt att samarbeta med Riksförbundet vid inventering och uppteckning? Vårt förbund har då sannerligen hitintills inte haft något att lära av Riksförbundet i det hänseendet. Snarare är förhållandet det, att S. S. R. kunde få goda råd av vårt förbund.

Jag håller med fil. kand. Märta Ramsten: »Äntligen får vi sätta i gång.» Hon är tydligen medveten om att det är för sent. Det finns ju nu inga genuina spelmän kvar ute i bygderna. Alltsedan 1948 har Sveriges Radio under Matts Arnbergs ledning gjort inspelningar. Synd att inte Sveriges Radio lyssnade till vår bön 1935 att spela in Björklunds, Bergströms, Skräddar-Anders och Forsmans repertoar! Då fanns inga medel och inget intresse. Vi har dock åtskilliga bandinspelningar, men inte beror de på att S. S. R. existerat sedan 1947 eller Matts Arnberg jobbat med det sedan 1948. Sörmland har han samvetsgrant hoppat över, och S. S. R. ska vi väl över huvud taget inte nämna i det sammanhanget.

»Tre stillsamma invändningar» står att läsa på sidan 2.

1. »Har vi sålunda landskapsvis bildade spelmansförbund, då skall vi självklart också ha ett på dem uppbyggt riksförbund.» Jag anser det inte självklart med ett riksförbund, där N. A. Flodén i förbundets informations-tidning, Spelmansbladet, ger en snedvriden, orättvis och omdömeslös skildring av folkmusikarbetet i Sverige.

2. »Riksförbundets resultat måste ses i relation till de ekonomiska resurser, som av medlemmarna ställs till Riksförbundets förfogande.» Det är själv-

klart. Det är också självklart, att varje enskilt förbund ska betala sina avgifter i stipulerad tid och ha rösträtt efter dessa premisser. Men dessa principer har ju S. S. R. inte tillämpat. En del enskilda förbund betalar för 100 medlemmar, men röstar för 400, andra betalar inte alls men har ändå rösträtt. Av den anledningen gick vårt förbund ur Riksförbundet.

3. S. S. R.'s ändamål är »att ta hand om de för landskapsförbunden gemensamma arbetsuppgifterna.» En sådan uppgift ansåg jag vara att resa en minnessten på Olof Anderssons grav. Förslag därom väckte jag på folkmusikkonferensen i Stockholm den 5/3 1965. Ett cirkulär, undertecknat av Emsheimer/Ling, Wetter, Arnstad, Knis-Karl och Henry Jarild för 5 organisationer författades av Jan Ling, som bad mig ombesörja distributionen. Genom ett välvist och samarbetsvilligt beslut, undertecknat av Knis-Karl och Helge Nilsson, uppmanas till S. S. R. anslutna organisationer att *icke* ta någon befattning med detta cirkulär. Stenen restes dock den 23/8 1966, O. A.'s födelsedag, enligt de närståendes önskemål. Då hade Wetter lovat, att Sörmlands Spelmansförbund ensamt skulle stå för kostnaderna för den händelse Knis-Karls, Helge Nilssons och jag antager Flodéns ädla tankar om samarbete burit frukt. Nu restes stenen genom bidrag *sent omsider* från spelmän och folkdansare i hela Sverige. Men sannerligen säger jag: Detta skedde *icke tack vare* S. S. R. utan *trots* deras bristande samarbetsvilja. Likväl har Flodén mage att i en artikel i Spelmansbladet 1966 — i vilken artikel mitt namn givetvis ej nämndes — skriva följande vackra tirad:

sons minne på ett sätt lika bestående som hans gärning.» Man kan säga en hederssak på olika sätt. Det sätt, på vilket Knis-Karl, N. och Helge Nilsson gjort det, länder *icke* dem själva eller S. S. R. Hederligt folk har den åsikten.

En annan intressant detalj i samband med insamlingen är redovisning för inkomsterna och utgifterna. Medlen insändes till Musikhistoriska Museet i Stockholm. Efter många påstötningar fick jag namnen på de c:a 350 givarna, dock utan uppgift om inbetalat belopp. I december 1966 från Musikhistoriska Museet följande uppgifter: Inkomster 4.308, utgifter 3.332: 50. Saldo 974: —. Stenen kostade enligt räkning från Erikssons Stenhuggeri, Ekstorp 4, Ystad, 2.244: — kr. 1.088: 50 kr. I ledet icke redovisade. Vart har dessa utgifter gått? Vid avtäckning 23/8 1966 deltog från vårt förbund Wetter och Georg Claesson, från Sörmland Sven Kjellströms minne Axell och Rydberg, från Svenska Ungdomsringens Olof Andersson och från S. S. R. Nils Hellborg. Mig veterligt har dessa representanter av de insamlade medlen erhållit ett enda öre resekostnader. O. A.'s änka, fru Anna Andersson, och dotter, fru Selma Olofsdotter, har ej heller för sina stora kostnader i samband med gr-

avtäckning fått något bidrag av det beloppet. Det hade annars varit till hands, tycker jag. Som medlem i tre av de fem organisationer som undertecknat uppropet om insamlingen till O. A.'s gravsten, får jag anhålla:

1. att Musikhistoriska Museet måtte göra en vettig och godtagbar redovisning över inkomster och utgifter;
2. att överskjutande medel, som skulle utgöra en fond för folkmusik i O. A.'s namn, måtte tilldelas änkefru Anna Andersson, Stockholm, som har rätt att efter sitt eget goda omdöme disponera medlen.

Det är mycket bekymmer, när det är flera organisationer som arbetar och gemensamt resa en minnesvård. Hur mycket enklare var det när vårt förbund reste stenen över Granhammar på Floda kyrkogård eller Widmarksstenen i Kulltorp, V:a Vingåker 1948! Det gick också utan gnissel att bland förbundets medlemmar samla in en minnesfond på O. A., 1.000 kr, som överlämnades på hans 80-årsdag 23/8 1963. Någon gång mera kommer att ställa mig i spetsen för en insamling, vända mig till mitt eget förbund och bara till detta.

En glädjande sak är att S. S. R. kommer att samarbeta med Landet i Norge och vara med om Nordisk folkemusikk-¹⁾ og fiolinsteve²⁾ 4—7 juli 1968. ¹⁾ kallas på norska kappeleik och ²⁾ kapp. Vårt 40-årsjubileum 1965 inbjöd vi ett danslag med spelmän från Hordaland. De kan sannerligen spela och dansa, vilket jag senare också kom till i Geilo 1966 och i Porsgrunn 1967. I Norge *samarbetar* folkdansare och spelmän. Hoppas S. S. R. lär sig något om det av Lillehammer-spillene! alltid betonat, att S. S. R. och Svenska Ungdomsringen skulle slås till ett och arbeta gemensamt med bl. a. ett *gemensamt* tidningsorgan. En sådan tidning skulle vara billig och ändamålsenlig, och därför behövt för arbetet. Det var också en bidragande orsak till att vårt förbund gick ut-

På sid. 2 står det att läsa i Spelmansbladet: (SSR) »önskar och förtjänar att alla Sveriges spelmän och vänner av folkmusiken skall mötas i en gemensamt utgiven tidning. I den önskan kan väl alla instämma. Men inte kan väl S. S. R. förtjänar någon endrätt, när Ni tillämpar sådana principer för rösträtt som Ni har gjort, när Ni tillåter N. A. Flodén att så omdömeslöst, som han gör, göra som Er andes stämman i världen och när ordf. och sekr. hindrar utgången av cirkulär, som de själva skrivit under. Det allra mest skräckexemplet på brist på förståelse för andra är ju dock att N. A. Flodén, Nils Olsson, Sundsvall, inför domstol. Samtidigt var denne Flodén medlem i styrelsen för S. S. R. och redaktör för Spelmansbladet! Har inte N. A. F. pratat och skrivit tillräckligt mycket smörja om saker, som begriper, har han inte genom sitt uppträdande på S. S. R.'s årsmöten

ligt många gånger förgiftat atmosfären, att tiden nu äntligen kan vara inne att be denna okunniga människa dra sig tillbaka från S. S. R.? Finns det ingen vettig, modig medlem inom Riksförbundet, som kan förstå och föreslå det?

Själv förstår jag, att jag löper risken att i likhet med Nils Olsson ådraga mig ett åtal inför domstol för mina kommentarer och funderingar, men jag tar denna hotande fara med ro.

Till sist får jag hjärtligt tacka S. S. R. för vänligheten att sända Spelmansåret 1967 till våra medlemmar. Nästa gång Ni gör det, ber jag Er dessförinnan kontakta någon medlem av styrelsen. Ni hade i så fall fått fullständig adress på våra 293 medlemmar. Genom namnplåtar kan vi på 30 min. få adresserna *korrekt* utskrivna.

Gott Nytt Spelmansår 1968!

Katrineholm den 25/2 1968

GUSTAF WETTER

Ordf. i Södermanlands Spelmansförbund